Zmiany obciążenia wód środkowej Odry zanieczyszczeniami w latach 2000–2004

Anna Janeczko-Mazur*, Zofia Lasota-Angełow*, Maurycy Nowosielski*

Do oceny jakościowej wód Odry wytypowano przekrój badawczy zlokalizowany powyżej Głogowa w Widziszowie (km 390,600), w środkowym biegu Odry. Zmiany w jakości wody rzecznej opracowano dla okresu 5 lat, w którym rok 2000 — ostatni rok XX w. stanowił odniesienie dla zmian jakości wody rzecznej zachodzących w pierwszych latach XXI w. (2001–2004). W każdym roku (przy lewym brzegu rzeki) pobierano próbki wód z częstotliwością trzy razy w miesiącu, łącznie 36 próbek. Ocenę zmian stanu jakościowego wód Odry wykonano na podstawie 4 grup wskaźników jakości wody (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 11 lutego 2004 r.). W grupie wskaźników fizycznych badano 3 wskaźniki: barwa, zawiesiny ogólne, odczyn; w grupie wskaźników tlenowych 4 wskaźniki: tlen rozpuszczony, BZT_5, ChZT-Mn, ChZT-Cr; w grupie wskaźników biogennych 6 wskaźników: azot amonowy, azot azotynowy, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny i w grupie wskaźników zasolenia — 7: przewodność elektryczną właściwą, substancje rozpuszczone, zasadowość ogólną, siarczany, chlorki wapń i magnez. Wszystkie oznaczenia wykonywano w próbkach wody zgodnie z zalecanymi metodami analiz i pomiarów (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r.). Dla 15 rozpatrywanych wskaźników jakości wody (zawiesiny ogólne, BZT_5, ChZT-Mn, ChZT-Cr, azot amonowy, azot azotynowy, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez) wyliczono wielkości rocznego ładunku prowadzonego przez Odrę w przekroju badawczym. Ocenę warunków hydrologicznych Odry w przekroju badawczym w rozpatrywanym okresie 2000–2004 oparto na obserwacjach i danych hydrologicznych ustalonych dla wodowskazu Głogów (km 392,900).

Pod względem warunków hydrologicznych lata 2000, 2001 i 2002 należały do lat przeciętnych, a lata 2003 i 2004 — do lat suchych. Z wielkości analizowanych stężeń poszczególnych wskaźników jakości wody wynika, że wody Odry w jej środkowym biegu zakwalifikowane w 2000 r. do IV klasy jakości wód powierzchniowych nie zmieniły swojej klasy także w latach następnych. W roku tym w IV klasie jakości wód powierzchniowych występowały 4 wskaźniki (barwa, BZT_5, ChZT-Cr i substancje rozpuszczone). W 2001 r. w IV klasie występowały: barwa i substancje rozpuszczone; w 2002 r.: substancje rozpuszczone; w 2003 r.: ChZT-Cr, chlorki, substancje rozpuszczone i przewodność elektryczna właściwa, a w 2004 r.: chlorki, substancje rozpuszczone i przewodność elektryczna właściwa.

*Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział we Wrocławiu, ul. Parkowa 30, 51-616 Wrocław; anna-janeczko@poczta.onet.pl